

BeaCon Open Health Registry - Veřejný registr zdraví

Zpráva za rok 2007

Projekt veřejného registru vznikl v USA roce 1999 a již sedmým rokem zahrnuje sběr a analýzu dat o zdravotním stavu Bearded collie a sledování výskytu potencionálně dědičných chorob, které se u plemene objevují.

Neochota zadávat údaje o psech stále přetrvává díky obavám z očernění jména konkrétní chovatelské stanice. To jen zdůrazňuje fakt, jak dlouhou cestu musí chovatelé ještě urazit, než si uvědomí, že zdraví plemene musí být na prvním místě. Tohoto bychom se měli rychle zbavit.

Je nutné zvážit zejména následující faktory:

- projektu se účastní pouze nepatrná část chovatelů a některé údaje jsou tím pádem nedostupné
- koeficient inbreedingu (COI) se u amerických psů zvýšil o 5,4 oproti původním importovaným jedincům
- fenomén populárního krycího psa snižuje genetickou variabilitu plemene (http://www.beaconforhealth.org/Popular_Sire.html).

Obzvláště začínající chovatelé narážejí na nedostatek informací, když se stojí před závažnými rozhodnutími, například ohledně výběru štěněte.

Proto by výbor organizace BeaCon rád poděkoval všem, kteří se projektu zúčastnili a poskytli informace o svých psech a prosí také ty, kteří tak ještě neučinili, aby zvážili svou účast a ovlivnili tak osud budoucích generací.

Údaje jsou shromažďovány o všech Bearded colliech se známým rodokmenem, zdravých i nemocných, i o těch, které už nežijí.

Proč jsou tato data tak důležitá?

- čím větší počet jedinců se zúčastní, tím více budou výsledky odpovídat skutečnosti
- údaje o zdravých psech jsou nutné pro výpočet incidence chorob – potřebujeme co nejvíce psů, aby bylo možné spočítat frekvenci choroby, která by odpovídala celé populaci. Například pokud onemocní Addisonovou chorobou 57 psů a v registru bude celkem 916 psů, bude frekvence tohoto onemocnění 5.9% Pokud by ale v registru bylo 1800 psů, frekvence by byla výrazně nižší – jen 3,1%.
- poskytnuté informace o celých rodinách umožňují chovatelům analyzovat riziko výskytu autosomálně recesivně dědičných chorob
- data jsou také k dispozici pro výzkum
- umožňují zájemcům o štěně vyhledat podklady, které mohou ovlivnit jejich rozhodnutí o koupi, případně mohou být námětem otázek, které by měl zájemce chovateli položit.

Kdo může data o psovi zadat?

- majitel
- spolumajitel, pokud doloží písemný souhlas ostatních majitelů
- chovatel, pokud doloží písemný souhlas majitele. Tento souhlas není nutný, pokud chovatel psa do databáze zadá již před prodejem a uvede tuto skutečnost v kupní smlouvě. Kupní smlouva pak slouží jako postačující doklad.
- chovatelé mohou u svých psů uvést, zda vyprodukovali nemocné potomky v samostatné sekci.

Předmětem zájmu jsou především tyto choroby: Addisonova choroba, SLO, SLE a hypotyreóza. Ostatní nemoci mohou být zadány do pole ostatní choroby. Jméno postiženého psa nemůže být v této sekci zveřejněno.

Jak data zadat?

Pomocí on-line formuláře www.beaconforhealth.org/sqlweb nebo tištěného formuláře, který je k dispozici na stránkách nadace. Kopie potvrzení o provedených testech (DKK, DLK, oční testy) jsou požadovány a lze je zaslat poštou či e-mailem na adresu správce databáze. Aktualizace dat by měla probíhat každoročně, údaje o psovi můžete změnit kdykoliv, podle toho, jak se mění jeho zdravotní stav.

Rok 2007

Celkem se projektu zúčastnilo **491** majitelů z **19** zemí, kteří zadali informace o **1203** Bearded colliích. Nejvíce záznamů o psech pochází z USA - 653 (53,4%) a Velké Británie – 205 (17%). Chovatelé z ČR zaslali informace o 33 psech (2,7%). Poprvé také můžeme nalézt data o psech z Nizozemí, Slovenska a Maďarska.

Frekvence jednotlivých onemocnění

Zdravotní problém	Počet postižených psů	% ze všech psů
Žádné – pes je zdrav	671	55.8%
Strach z nárazových zvuků	164	13.6%
Autoimunitní onemocnění	135	11.2%
Hypotyreóza	90	7.5%
Rakovina (různých typů)*	76	6.3%
Pupeční kýla	60	5.0%
DKK	44	3.7%
Bázlivost	31	2.6%
Potravní alergie	28	2.3%
Atopie	27	2.2%
Alergie na bleší kousnutí	23	1.9%
Depigmentace**	23	1.9%
IBD (Chronické zánětlivé střevní onemocnění)	19	
Onemocnění drápů (jiné než SLO)	18	
Podkus	17	
Artritida	17	
Postvakcinační reakce	16	
Akutní mokvavá dermatitida, hot-spot	14	
Kognitivní dysfunkce	14	
Kryptorchismus	13	
Hyperaktivita	12	
Cushingova choroba	10	
Infekce močových cest	10	
Selhání ledvin	9	
Mrtvice	9	
Monorchismus	9	
Epilepsie, idiopatická	8	
Kolaps způsobený fyzickou námahou či přehřátím	6	
Exokrinní pankreatická nedostatečnost = EPI, nedostatečná funkce slinivky břišní	5	
Demodikóza	4	
Keratokonjunktivitida	3	
Cukrovka (diabetes mellitus)	2	

* Diagnózy zhoubných / nezhojných nádorů - lokalizace:

nádory dutiny nosní - 8 případů; jater - 10 případů; nádory mléčné žlázy - 5 případů; kostí - 5 případů; slezina - 4; hemangiosarkom – 3; varlata, žaludek, testicular, dutina břišní – po dvou případech.

** Některé případy depigmentace mohou být autoimunitní povahy (např. vitiligo nebo v souvislosti s lupem nebo pemfígem). Protože však ne všechny případy jsou autoimunitní, nebyl tento problém zařazen do tabulky autoimunitních chorob.

Autoimunitní onemocnění

Celkový počet výskytů =167; počet postižených psů =135 (11.2% ze všech psů).

Onemocnění	počet případů	% ze všech psů	z toho má více než jedno AI onemocnění:
Addisonova choroba (primární hypoadrenokortismus)	59	4.9%	10 (17.0%)
Symetrická lupoidní onychodystrofie – SLO (onemocnění drápů)	28	2.3%	6 (21.4%)
Chronické zánětlivé střevní onemocnění (IBD)	19	1.6%	5 (26.3%)
Systémový lupus erythematosus (SLE)	15	1.3%	4 (26.7%)
Autoimunní hemolytická anémie (AIHA)	12	1.0%	2 (16.7%)
Revmatoidní artritida	11	1.0%	9 (81.8%)
Pemfigus	7		6 (85.7%)
Idiopatická trombocytopenie (nedostatek krevních destiček) (ITP)	7		5 (71.4%)
Diskoidní lupus erythematosus (DLE)	3		2 (66.7%)
Myozitida (zánět svalů)	1		1 (100%)

Preventivní zdravotní vyšetření

Vyšetření	počet	% ze všech psů
DKK	485	40%
Oči	453	37.7%
Štítná žláza	347	28.9%
DLK	98	8.2%
DKK a oči současně	257	21.4%
DKK a DLK současně	95	7.9%
DKK a štítná žláza současně	151	12.6%
DKK + oči + štítná žláza	117	9.7%
DKK, DLK, oči i štítná žláza	30	2.5%
Von Willebrandova choroba	10	
MDR-1	5	

Ukazatele plodnosti

Mortalita u štěňat: cca 5% mrtvě narozených a dalších 7-8% štěňat se nedožije 6 týdnů věku.

Psi: K dispozici jsou údaje o 102 psech, pouze u 38 bylo provedení vyšetření semene (spermiogram) a 93 psů bylo použito v chovu. Následující tabulka zobrazuje počet nakrytých fen, počet narozených vrhů a počet narozených štěňat

	#	průměrný počet na jednoho psa
Počet nakrytých fen	342	3.7
Počet narozených vrhů	310	3.4
Počet narozených štěňat	1786	22
Počet narozených fen	847	11
Počet narozených psů	848	11

Zdravotní problém vyskytující se u potomků:

Onemocnění	Počet psů s postiženými potomky	počet postižených potomků
Addisonova choroba	6	13
SLO	6	7
SLE	1	1
Hypotyreóza	7	8
Kryptorchismus	28	13

Feny: 180 z 207 alespoň jednou zabřezlo, vrhů se celkem narodilo 376, štěňat bylo celkem 216. V 35 případech bylo nutné provést císařský řez (9.3% ze všech porodů).

Metody oplodnění: Přirozené krytí 249 (66.2%)
 Inseminace 73 (19,4%)

Štěňata - psi		
	počet	%
Celkem narozeno	1199	-
Živě narozeni	1120	93.4
Živí v 6 týdnech	1043	87.0
Vada		% výskytu onemocnění u živých štěňat v 6 týdnech
Kryptorchismus	62	5.9
Nestandardní bílé znaky	53	5.1
Pupeční kýla	38	3.6
Vada skusu	12	
Neúplná pigmentace	11	
Rozštěp patra	3	
Štěňata - feny		
	počet	%
Celkem narozeno	1097	-
Živě narozené	1041	94.9
Živé v 6 týdnech	971	88.5
Vada		% výskytu onemocnění u živých štěňat v 6 týdnech
Nestandardní bílé znaky	54	5.6
Pupeční kýla	44	4.5
Vada skusu	12	
Neúplná pigmentace	4	
Rozštěp patra	2	

Zdravotní problém vyskytující se u potomků:

Onemocnění	Počet psů s postiženými potomky	počet postižených potomků
Addison	10	16
SLO	6	8
SLE	2	2
Hypotyreóza	8	8

Mortalita

Úmrtí bylo zaznamenáno u 271 psů (22.7%). Pitva byla provedena u 20 z nich (7.4%). 35 psů zemřelo přirozenou smrtí, 207 bylo utraceno, následkem nehody přišlo o život 10 psů a u 19 psů nebyl způsob smrti uveden.

Příčiny úmrtí: Nejčastější příčinou úmrtí ve skupině psů mladších 9 let jsou autoimunitní onemocnění (26,9%) a nehody (19%). U psů ve věku 9-14 let je převažující příčinou úmrtí rakovina.

Koeficient inbreedingu (COI) je počítán na 10 generací pomocí programu Breeder's Assistant.

	Počet psů	Průměrné COI	min	max
Celkem	1198	23.6	0	43
USA	650	23.7	11.2	42.8
Velká Británie	189	24.7	0	40.5
Nizozemí	73	21.3	10.3	36.0
Kanada	64	24.1	13.1	35.2
Německo	47	20.8	10.8	38.4
Austrálie	38	22.9	12.4	42.1
ČR	32	23.2	13.4	38.6

Kompletní zprávu naleznete na stránkách BeaConu (www.beaconforhealth.org).

Zpráva byla vytvořena výborem BeaConu dne 15. 4. 2008:

Cindy Alspaugh
Linda Aronson
CJ del Valle
Karen Drummond
Judy Howard
Jana Jezkova
Richard Masley
Elsa Sell
Jo Tucker
Chris Walkowicz